ŠATRIJOS RAGANA

ADOMIENĖ

Gyvenimo piešinėlis

VILNIUS,
1908 M.

M. Kuktos sp., Vilnius

Kūrinys suskaitmenintas vykdant ES struktūrinių fondų remiamą projektą
„LIETUVIŲ LITERATŪROS KLASIKOS KŪRINIŲ PERKĖLIMAS
Į ELEKTRONINĘ ERDVĘ“, 2013

TURINYS

Adomienė. **3**

Adomienė.

Žema, drūta, plačiu kvalduotu sijonu, baltu priejuosčiu prisitiesusi ir baltu skepetėliu ant galvos; veidas ne dailus, bet sveikas ir malonus; linksmos, mažos, šviesiai mėlynos akįs, vaiku nešina,— štai kaip išrodo Adomienė. Be vaiko ant rankų negalima jos įsivaizdinti, nes Adomienė tarnauja po dvarus aukle. Paauginus vaiką viename dvare, eina į kitą. Daugelyje dvarų yra jau ji buvusi ir daug panelių ir ponaičiu yra jos augintinių. Atsitinka, kad ir ilgiau vienoje vietoje pabūna: kartais, paauginus vieną vaiką, atsiranda antras ir trečias auginti, ir yra Adomienei darbo keleriems metams. Bet labai ilgai niekur ji negyvena, nes tinka auklėti tiktai visiškai mažiems vaikams. Mat, šaly visų savo gerųjų ypatybių, turi ji vieną labai svarbią ydą: nemoka lenkiškai. Tie keliolika žodžiu, iš kurių susideda jos lenkiškasis žodynas, yra taip iškreipti, jog sunku beįspėti, iš kurios kalbos jie yra paimti. Dėl tos tai priežasties, vaikams vos truputį prakutus ir kalbėti pradėjus, motynos atstato Adomienę, bijodamos, kad jų dukteris ir sūnus neišmoktų lietuviškai ir nesusigadintų sau lenkiško akcento.

Kiekvienas toks atsisveikinimas su savo augintiniais suteikia jai nemažą širdies skausmą, nes ji labai prisiriša prie vaikų. Ir persiskyrus neužmiršta jų, visados su didžiausiu pasigėrėjimu apie juos pasakoja. Tuose pasakojimuose nėra nieko kito, kaip tik išskaitymas nuostabiųjų tų vaikų ypatybių, iš ko aiškiai galima matyti, jog visi tie ponaičiai ir panelės, Adomienės auginti, yra kažin-kokie nepaprasti vaikai: nes ir geri, kaip aniolai, ir gražųs, kaip paveikslai, ir protingi, kaip Salamonas. Nei viena meilė tur-būt nebuvo tokia akla, kaip Adomienės meilė tų savo augintinių, ir nei viena motyna gal nesidžiaugia taip savo vaiku, kaip ji džiaugėsi kiekvienu protingesniu jų žodžiu, ar geresniu pasielgimu.

Kartais atbėga ji į kambarį pas ponią, linksma, juokdamos, ir taria:

— Ponytėle, koks tas mųsų Bladis geras, aš sakau! Gana, gana! Toks mažas vaikas, o kas širdies gerumas! Pavalgė, pavalgė truputį savo košės, paskui duoda man ir sako: „a to niani!" Ne jau, sakau, tokio vaiko nebuvau dar mačiusi!

Arba:

— Ponytėle, ar žinai, koks tas mųsų Bladis mandrus! Kas iš jo ir beužaugs, jau aš nebišmanau, kad dabar toks mažas, o protas — kaip tik senio. Šįryt radęs mano rožančių po paduška, atsiklaupė sau gražiai, persižėgnojo ir ėmė būk tai rožančių kalbėti. Ale sakau, kaip tik senis: suka pamažu rožančių, lūpelės judinas, akeles pakėlė augštyn... Ir turėk tu man tokį protą, toks mažas būdamas!

Kažin, ar yra kas matęs Adomienę susiraukusią ar piktą. Visados ji linksma, šypsanti, kaip laimės ir pasikakinimo paveikslas. Būdama nuolat su vaikais, pasidarė ji pati į vaiką panaši. Žiūrint, kaip ji žaidžia su savo augintiniais, kaip su jais kalbasi, rodos, kad ir jai vis tai daro tokį-pat pasigėrėjimą, kaip ir jiems.

— Adomiene, ar esi mačiusi kada-nors piktų žmonių? — paklausiau.

— Ar žinai tamsta, kad nėr atsitikę. Būti yra, žinoma, nedorų žmonių ant svieto, kur nebus, bet kad kas man ką blogo būtų padaręs, tai negaliu pasakyti.

— Ar ir ponia G. gera?

Ponia G. buvo garsi visoj apylinkėje savo tiesiog negalimu būdu. Tarnai išbūdavo pas ją daugiausia keletą mėnesių.

— Te, aš negaliu pasakyti, kad pikta. Visi šaukia, visi peikia, o aš dėlto išbuvau pas ją trejus metus! Sugriešyčiau sakydama, kad labai pikta buvo. Žinoma, šumni ponia.

— Tamstai, Adomiene, bepigu ir netarnauti: ponai lyg aniolai, vaikai lyg aniolėliai! Ko bereikia!

— Tai ir aš sakau, ko bereikia. Dievui tik dėkavoti, daugiau nieko. Bet žmogus toks jau nelabas sutvėrimas, kad vis jam reikia daugiau, vis nori, kad būtų dar geriau. Ir aš, mat, panorėjau, kad būtų geriau: taip jau kaipir buvo atbodęs tas auklėjimas. Bet, turbūt, jau taip man žadėta ir numirti aukle.

— Ar ilgai jau esi aukle?—paklausiau.

Adomienė labai mėgo pasikalbėti. By-tik rastų klausytoją, tai išsipasakodavo visus savo gyvenimo atsitikimus. Ir dabar pusbalsiu, kad nepažadinus miegančio lopšyje vaiko, pradėjo:

— O, jau yra su viršum penkiolika metų, su viršum! Mat, kaip mano amžiną atilsį vyras mirė, tai jau neužilgo bus šešiolika, o aš tais pačiais metais ir išėjau tarnauti. Mat, buvome męs Medinių dvare kerdžiais. Ak tu Dievuliau, sakau, kaip tada gera buvo! Nei vaikai mirė, nei liuoba niekas sirgs... O su vyro nabašninku labai geruoju gyvenom. Tik staigu užgriuvo nelaimė: amžiną atilsį mano senis, nors jau buvo nebejaunas, bet sveikas ir tvirtas vyras: kažin, ar jis kur gavo nušalti, ar ką, susirgo zapalene, ir 9 dienas tepagulėjęs, pasimirė. Pasilikus viena su vaikais, misliju sau, ką čia man dabar reik daryti, kaip čia išmisti. Didelės bėdos nebuvo, nes vaikų teturėjome dvejetą ir tie patįs jau buvo prakutę: Auguščiuks jau turėjo 14 metų ir padėdavo jau tėvui bandą ganyti, o Antanėlė ką-tik buvo užstojus dešimtus. Abudu galėjo jau eiti tarnauti. Nebuvo man, žinoma, ko ilgai nei galvoti, visiems reikėjo eiti tarnauti. Auguščiuks pasiliko ten-pat prie karvių lig metų galo, Antanikę paėmė gaspadoriai: vasarą žąsų ganyti, o žiemos laiku vaikų daboti; o aš pristojau ten-pat į dvarą aukle.

— Tai mat, nuo to laiko ir einu vis aukliaudama iš vieno dvaro į kitą. Kur pabūnu dvejus metus, kur vienus, o kur ir trejus. Kartais į tą patį atgal sugrįštu, naujam vaikui užgimus. Ilgai nepabūnu ant vietos, nes vaikui truputį paaugus, pristato bonas: žinoma, reik jau tuojau mokyti lenkiškai arba prancūziškai. O aš nemoku gerai lenkiškai; ponai, žinoma, nenor, kad vaikai mužikiškai kalbėtų. Man mokyties dabar sunku ant senatvės...

Valandėlę patylėjusi, tarė vėl:

— Kažin, ar taip visur ponai šneka kitoniškai, ne kaip mužikai? Sako pas vokiečius ar ponai, ar mužikai, visi vokiškai kalbą. Ar tai tiesa?

— Ir netik pas vokiečius. Nedaug tėra tokių šalių, kaip mųsų Lietuva, kur ponai kalba kitoniškai, ne kaip prastieji žmonės.

— Ar matai! Taigi tatai, einu sau ir einu per dvarus. Negaliu pasakyti, labai gera man visados buvo: ponai geri, vaikai geri, Bet vis skaudėjo širdis, apie

savo vaikus atminus. Ir juodu vis tarnavo ir tarnavo; ėjo iš vienos vietos į kitą, be jokio atilsio. Ateina Kalėdos, visi eina viešėti, o juodu ne-tur kur eiti. Ateis pas mane ant valandėlės, tai ir visas ją viešėjimas. Žinoma, kur čia aš juos priimsiu, pati tarnaudama. Auguščiuks paskui apsižanijo, patapo ordinarninku, tai jau tur savo kerčią; bet užvis buvo man gailu Antanėlės. Nabagėlė ta mano, dešimties metų kaip išėjo po svetima pastoge, taip vis ir ligšiol tebesibalda. Ateis liuoba kurį nedėldienį, ims pasakoti savo vargus-bėdas, ir sako: „Matušėle, kad taip nors keletą dienelių pas tamstą galėčiau paviešėti!" Ir apsiverksime liuoba abidvi. Kur čia paviešėsi! Ir vis pradėjau mislyti, kad kaip tik truputį pinigų susikrausiu, mesiu služmą ir eisiu kur-nors sau gyventi. Pratarnavus penkioliką metų, veizdžiu, kad jau esu mažne ponia: susiskaičiau pinigus— 170 rublių! Na, misliju sau, dabar jau gana! O dar be pinigų turėjau pilną skrynę viso-ko prisikrovus. Vis dovanos; ponai labai mane mylėjo ir dažnai duodavo dovanų: ponas važiuos kur-nors, atveš kokį skepečiuką; ponia važiuos—nupirks sukniai; vaiko kūma atvažiuos, vėl kokį-nors pyragą atveš. Kokių ten gražių skepečiukų buvo, o je tu mano! Tris vienų šilkų! O kvartūkų kiek, galybė!

— Taigi tatai, nuėjau aš į Tverus, pasisamdžiau kamarą ir daržo šmotelį, persidangenau su savo skryne ir apsigyvenau.

— Kad gera buvo, ak tu Dievuliau, sakau! Visa ponia sau esu ir gana! Nei mane naktį nieks žadina, nei čia rūpinties reik, ar ponams įtinki. Kada noriu, gulu, kada noriu keliuos. Žinoma, dvaruose skaniau valgiau, bet ir čia nebuvo bado: turėjau bulbių kelis pūrus, truputį rugių ir miežių putrai. Kitką nusipirkau. Nusipirkau ir mėitelį,— visa gaspadorystė ir gana! Šen-ten išleidau truputį savo pinigų, pasiliko dar 150 rublių; tuos tuojau ir įdaviau vienam pažįstamam Daugėnų gaspadoriui ant procento. Tuojau atsirado ir darbo: ėmiau verpti ir prosevoti. Prosevoti išmokau dvaruose, o verpti tai jau buvo mano darbas nuo-pat jaunystės. Dar kol pas matušę buvau, visi mane vadino „verpėjėle"; neiviena merga liuoba taip plonai nepaverps, kaip aš. Atmenu, kaip su vyru nuėjom poterių pas kleboną, klebonėlis ir sako: „Ar matai, tat jau verpejėlė ir ištekės. Kas čia mums dabar beverps, mųsų verpėjėlei išėjus?"

— Kaip tik taip pasakė; kiekvieną žodį dar tebeatmenu.

— Paskui, kol dar amžiną atilsį vyras tebebuvo gyvas, vis verpiau, laiko turėdama. Kokiose trijose parapijose buvau pagarsėjusi...

Staigu vaikas lopšyje pasijudino. Adomienė pertraukė savo pasakojimą, ir pasilenkus ant lopšio, sūpavo ji išpalengvo. Užmigdinus, kalbėjo toliau:

— Taigi tatai ir dabar nebuvau be darbo. Bobelės ir mergaitės nešė man prosevoti baltus aptovotus skepečiukus ir kvartūkus, o verpti daugiausia iš dvarų siuntė. Ot, jau ir buvo šioks-toks uždarbis; o dar juk turėjau procento kelioliką rublių ant metų... Kas čia bėda!

— Kad gera man tada buvo, kad gera, nei apsakyti negaliu! Ponia sau buvau ir gana! Rytą eisiu sau liuoba į bažnyčią. Labai jau buvau pasilgusi bažnyčios; žinoma, aukle būdama, kaip išeisi? Gerai, jei vieną kartą per mėnesį ponia išleis, daugiau nėra ko nei norėti. Taigi, eisiu sau liuoba kasrytas mišių; paskui bruzdu sau po trobą, šeriu savo paršą; atsisėdu prie ratelio, o kaip atsibos verpti, prosevoju; nebenorėdama prosevoti, verduos sau pietus. O pavasarį, išaušus gražiai, saulėtai dienai liuoba vėdįsiu savo

naudą iš skrynės. Prikabįsiu liuoba pilnas tvoras skepečiukų, kvartūkų, sijonų, abrūsų... Veizdėsiu liuoba į juos ir džiaugsiuos. Man juk jų nereikėjo, kam čia aš dar taisysiuos, sena būdama boba! Kartais į bažnyčią eidama, susirišu kuriuo šilkiniu skepetėliu. Bet širdis džiaugėsi, kad mano Antanėlė turės tokį gražų kraitį, kaip tik kokia tėvūnaitė.

— Apsigyvenus man ant savo gaspadorystės, tuojau atėjo ji viešėti. Aš persidangenau per Naujus metus, o ji atėjo Trijuose Karaliuose. Išbuvo dvi nedėlias, bet man pasirodė, kad tiktai vieną dieną. Pati nebeišmaniau, kaip savo dukrelę bemylėti, kaip bevaišinti. Nupirkau cukraus, arbatos, iškepiau pyragų. Misliju sau, kad bent ji pajustų, ta mano balandėlė, kad pas matušę viešėjusi, kad bent žinotų, kas tai yra tikroji matušėle. Juk kaip išleidau ją, dešimties metų vaiką, tarnauti, tai nuo to laiko nei vienos visos dienos kartu nebuvom, nei vienos dienelės! O ji vėl, mažilėlė, kad mylėjo mane, Dievulėliau Tu mano! Per kiauras dienas judėjo-krutėjo po trobą, valė visus pašalius; pati virė, neleizdama man nieko dirbti. Antanėle balandėle, sakau, pasilsėk, pamiegok bent kartą! Juk aš pasiliksiu čia ir visados galėsiu sau ilsėties, kiek tik norėsiu, o tau tuojau vėl reiks grįžti į „služmą".

— Matušėle, taip man malonu krutėti po savo trobelę ir tamstą mylėti—sako.

Adomienės akis sudrėko. Nusišluosčius jas priejuosčio galu, kalbėjo toliau.

— Kaip matai, persimainė mano kamara po jos vikriomis rankelėmis. Sienas išlipdė gazetomis; radus mano skrynėje gražių plonų poperių, padirbo tuojau žiedų visokių, supynė į vainikus ir aptaisė abrozdus; padirbo iš kiaušių visą būrį paukščių ir sukabino prie lubų. Aš sau verpiu, žiūriu, kaip ji kruta po trobą: kokia sau graži, augšta, tęva, veidas baltas, apskritas, skruostai raudoni, nosikė maža, akis mėlynos; ko nepaima, tai padirba. Ir taip man linksmu į ją veizdėti. Ir sunku net įtikėti, kad tai mano duktė: kad paskutinį kartą po mųsų trobelę krutėjo, buvo dar tokia mažitelaitė mergelė, o dabar!.. Ir tiesą sakant, buvau jau truputį beprimiršus, kad turiu vaikų. Ką misliji? Per tiek metų vis tarnaujant ir tarnaujant, pradėjo man kartais rodyties, kad visados taip tarnavau: nei aš, rodos, buvau ištekėjus, nei aš vaikų turėjau, nei nieko... Ot taip, kaip sapnas koks buvo ir gana! Žinoma, žmogus prie viso-ko pripranta ir viską užmiršta.

— Vakarais aš atsisėzdavau verpti Antanėle siūdavo ką-nors; prisikalbėjusios lig soties, uždainuodavome, Ji atmindavo dainas, senai dainuotas, dar namie kol buvo, mano išmokytas, ar tetušio... Kaip tik viena diena praėjo tos dvi nedėlios! Vieną kartą Antanėlė, atsidarius skrynę, ėmė mieruoti visas mano parėdnes; rišosi paeiliui visus skepečiukus, kvartūkus ir kaspinus, o aš veizdėjau ir sakiau, kurs geriausiai pritinka. Kad prisijuokėme tada!

— Taip mudviem gera buvo kartu būti, kad susitarėm kartu gyventi: tuos metus ji dar patarnaus, o nuo Kalėdų ateis pas mane. Ką gi, mislijame sau: kamaros tos pačios užteks, ji eis dienų—ir taip išsimaitįsime. Jeigu bus sunku, tai ji kitais metais vėl pasijieškos služmos; bet nors vienus metelius norėjome savo trobelėje kartu pagyventi. Atsisveikindamos, nors apsiverkėme truputį, bet vis širdis nebetaip labai skaudėjo; ką čia, mislijam, tie metai greit pereis. Buvo dar paskui atėjęs ir mano sūnus su sūniene į svečius ir dar keli pažįstamieji. Taip malonu, kad gali visus priimti, pavaišinti. Taigi tatai, persimaitinau aš, ačiū Dievui, lig vasaros. Pasisodinau dvare keletą pūrų bulbių už dienas, atsėjau savo darželi; kad ir mažas, o dėlto pasisodinau ir burokų, ir svogūnų, ir kelius sėtinius, ir kopūstų. Laistau, ravėju, kaip įmanydama. Matant, kad viskas gerai auga, širdis džiaugiasi.

— Atėjo ir šv. Jonas, pas mus dideli atlaidai. Po visam atėjo iš bažnyčios

mano skolininkas iš Daugėnų ir atnešė skolą. Mat, taip jau buvo sutarta ant pusės metų. Ir sako paskui:

— Dabar, tetule, bene paskolįsi mano susiedui, Pivoriūnui? Jam, žmogui, labai prireikė; mat, išleidžia dukterį, ir žentas reikalauja tuojau 150 rublių. Jis teisingas žmogus, pas jį nepražus, to tai jau nebijok.

— Kodėl ne, sakau, paskolįsiu.

Ir susitarėm, kad kitą nedėlią juodu kartu ateis pas mane ir tada jau susitarsime.

Paskui dar sako jisai:

— Tetulėle, pėtnyčioj per šv. Petrą ateik pas mus išleisti manosios į Varnius; ji jau senai baudės važiuoti, o nėr prie ko vaiko palikti.

Žinoma, prižadėjau ateiti. Taigi tatai, ketverge po pietų ir nuėjau. Ryto metu visi, ir seniai, ir jaunieji, išdulkėjo į Varnius; visoj troboj pasilikau tik aš su vaiku ir piemenuks. Viriau pietus, paskui vaiką penėjau, paskui migdžiau—ir vis buvau troboj; tik jau vėliau, taip galėjo būti kokia penkta adyna, išėjau į kiemą su vaiku. Tik veizdžiu, toli ant dangaus dūmai stulpais, stulpais eina augštyn.

— A Jėzau tu, Pana Marija!— sakau.—Tatai jau gaisras yr kur-nors! Ir didelis gaisras! Tik staigu supratau, kad tie dūmai kaip tik toje pusėje ant Tverę. Nekaip kitaip. tik mųsų miestelis dega!—Taip man širdis pradėjo skaudėti, taip neberamu, kad nebesitveriu niekur ir gana. Jeigu mųsų trobelė užsidegs, juk nieks neišneš skrynės, misliju sau; o skrynėj visas mano turtas, visi pinigai. Mat, ir durnums mano buvo: atsiėmus pinigus iš to skolininko, suvyniojau į nosinę ir įkišau į skrynę ant-pat dugno!

Bėgčiau tuojau, gal dar nepriėjo ugnis lig mųsų trobos. Bet kaip čia bėgsi, kad vaiko nėr kur palikti? Namai tuštitelaiti, vienkiemis, arti nei jokio susiedo. Misliju sau: tuojau sugris iš Varnių, tada bėgsiu, o tuo tarpu kalbu poterius. Juk vaiko nepamesi... Atsidaviau ant Dievo apvaizdos ir laukiu.

Už kokios adynos sugrįžo gaspadoriai. Ne iš tos pusės jie atvažiavo, bet sako:—Ne kas-kits, tik Tverai dega. Ir jau, sako, senai degą, mažne nuo pietų.— Įbrukau vaiką motynai į glėbį ir ketinu bėgti kuo-greičiausiai. O gaspadorius, duok jam Ponedie sveikatą, ir sako: „Palauk, Adomiene, sėskis į tą pačią brikelę, aš nuvešiu; kada pėsčia nueisi?" Ir nuvažiavome. 0 j e tu mano! sakau. Tokio gaisro dar savo amžiuje nebuvau mačiusi! Smarvė, dūmai, net galva apsisuko privažiuojant. Ištolo jau pamačiau, kad ta ulyčia, nuo tos pusės, iškur važiavome, lig galo sudegusi, o ten buvo ir ta trobelė, kur aš gyvenau. Nei vienos trobelės nepaliko, nei staldelio—ničniekaitė... tik kaminai vieni beriogso, aprūkę, pajuodavę... Toliau, po dešinės, dar stovėjo namai: ugnis, mat, nuėjo kairiąja puse ir pasisuko į kitą ulyčią. Dabar tenai degė. Puoliau jieškoti savo trobos... Kur ten berasi! Vos bepažinau tą vietą: nei vieno rąsto sveiko nepaliko... Mano daržas išmindžiotas, primestas apdegusių pagalių... Man beveizdint, priėjo mano gaspadinė, tos trobelės savininkė, bėdna bobelė; kad ėmė verkti, raudoti, neduok tu, Ponedie!

— Kur aš dabar dingsiu, sako, nelaiminga! Ubagais tik eiti, daugiau nieko! Ir tamsta, Adomiene, sako, bėdna palikai; dar aš, sako, iš savo kamaros šį-tą suspėjau išsinešti, o tamstos viskas sudegė.

Kad man širdį suspaudė, kad suspaudė!.. Ak tu Dievuliau! tatai visas mano trūsas perniek nuėjo! 15 metų darbavaus ir vėl nieko neturiu! Kad gailu pasidarė tos mano trobelės ir Antanėlės, Dieve sergėk! Visi mųsų sumanymai nulėkė sau su dūmais ir gana! Ir pati nepasijutau, kaip ašaros ėmė riedėti iš akių. Bet paskui misliju sau: Te, Dievo valia! Dievas davė, Dievas ir atėmė... Ką tu

žmogus padarysi! Tiesą sakant, gėda buvo labai ir raudoti: kiek žmonių tada pasiliko be stogo, su mažais vaikais, dar šimtą sykių už mane bėdnesni.

Taigi tatai, gyventi sau nebebuvo ko nei svajoti; pasilikau visai ubagė: nei drabužių, nei pinigų, nei nieko; ką ant savęs turėjau, tiek teliko. Vėl reikėjo eiti į služmą. Ir taip man gerai atsitiko, kad čia ponai reikalavo kaip tik auklės; tuojau čia ir pristojau. Mat, Dievas mielaširdingas, žmogaus niekados neapleidžia.

Mat, jau musėk taip buvo man žadėta visą amžių vaikus auginti, nieko nepadarysi!—

Jos akyse nebuvo dabar nei žymės ašarų. Juokėsi, tarsi apie linksmiausius daiktus pasakodama. Pasilenkus ant lopšio ir taisydama vaikui pagalvi, tarė juokdamos:

— Ir kas čia tave būtų auginęs, aniolėli tu mano, kad aš sau, kaip ponia, savo kamaroj būčiau sėdėjus!

— Kaip baisu visos savo taip sunkiai uždirbtos naudos nustoti!— tariau susijudinus.

— Išpradžios, tiesa, sunku buvo, o daugiausiai, kaip liuoba atmįsiu, kaip mano Antanėlė troško gyventi su manim. Atbėgo ji tuojau po gaisro; nabagė, verkė, verkė... Bet paskui pamislijau sau: vis dėlto juk Dievo leidimas buvo; musėk jau taip reikėjo. Gal ir labai ant gero ta nelaimė išėjo, gal būtų labai bloga, kad būtų buvę taip, kaip męs norėjom; ką mes galim žinoti!?

— Juk sakeis turinti sūnų vedusi; tai kodėl gi negali pas ji gyventi? Juk būtų vistiek, kaip sau, ir jo vaikus galėtumei auginti?— paklausiau.

— Kaip aš galiu reikalauti, kad jis mane paimtų! Juk bėdnas žmogus, pati, vaikai, juk reik patiems misti. Te, o juk ir marčiai nevisados yra malonu būti kupetoj su anyta... Nenoriu aš sėdėti jiems ant sprando; kol turiu sylos, tarnausiu verčiau, ir dar jiems galiu šiek-tiek padėti.

Jai ir sūnus buvo geras. Bet girdėjau nuo kitu, jog jisai labai nedėkingas vaikas, ir motynai sudegus, nepriėmė jos nei trumpam laikui pas save.

Vaikas pabudo. Adomienė turėjo pertraukti pasakojimą.

Už kelių valandų priėjo ji prie manęs linksma, juokdamos, ir tarė:

— Ar žinai tamsta, tai ir mandrumas to mųsų Bladziaus! Ką tik dabar ateina pas mane ir klausia: „Niania, a jak po žmuidzku nia-nia?" Pasakiau, ir taip gražiai ištarė „auklė". Ne jau, ir pamislyk tu man toki daiktą paklausti, toks mažas būdamas! „Bladis" buvo vyresnysis vaikas, taip-pat Adomienės augintinis. Suprazdama, jog ponia nelabai, tur-būt, užjaustų jos džiaugsmą iš tokio netikėto litvomanijos apsireiškimo pas „Bladzių". pasidalijo ji juo su manim, žinodama, kad geriau ją suprasiu.

Už dveito dienų buvo Adomienės dabartinio augintinio krikštynos. Adomienė buvo labai nudžiugusi, nes gavo iš podės tris rublius.

— Tai gera ponia—gyrė ji visiems.—Visus tris rublius padėjo! Ne jau, ir laimė man, sakau! Kitą nedėlę kaip tik pripuola mano vyro nabašninko metinės. Misliju sau, iš kur aš čia mišią užpirksiu? Algą jau iškalno ir taip esu paėmus. O mat, Dievas ir davė!

Ir tuojau ateinanti sekmadienį, nuėjus į bažnyčią, paprašė kunigo už tuos tris rublius atlaikyti mišias už savo vyro nabašninką.